

ПРОПОЗИЦІЇ
Міністерства економіки України
(найменування органу виконавчої влади)

до проекту Закону України
Про внесення змін до Митного кодексу України та Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність” щодо запровадження режиму експортного забезпечення
(назва проекту)

Народні депутати України Ковальчук О.В., Чорноморов А.О., Лабазюк С.П.
(ініціатор (ініціатори) законопроекту)

реєстраційний номер 8166-1 від 15 листопада 2022 р.

Перше читання

1. Не підтримується у запропонованій редакції.
2. Проектом Закону України “Про внесення змін до Митного кодексу України та Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність” щодо запровадження режиму експортного забезпечення”, реєстраційний № 8166-1 від 15.11.2022 (далі – проект Закону 8166-1) пропонується передбачити можливість запровадження за рішенням Кабінету Міністрів України режиму експортного забезпечення з визначенням переліку конкретних товарів та мінімальних експортних цін на такі товари, терміну дії та розміру ставки для розрахунку суми грошового забезпечення.

Проект Закону 8166-1 є альтернативним щодо законопроекту “Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо запровадження спеціальних експортних процедур”, зареєстрованим у Верховній Раді України 01.11.2022 за № 8166.

Проектом Закону 8166-1 передбачається, що експорт окремих товарів, визначених Кабінетом Міністрів України, здійснюватиметься за умови, що митна вартість, зазначена в митній декларації, не перевищуватиме суму (ΣЛіміт), яка обчислюватиметься за формулою, що враховуватиме, зокрема, суму грошового забезпечення повернення виручки в іноземній валюті, суму операцій платника податків – суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності з вивезення товарів за межі митної території України в митному режимі експорту, визначену у митних деклараціях, за якими не завершено здійснення розрахунків (валютного нагляду) за операціями з експорту та суму операцій платника податків – суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності з вивезення товарів за межі митної території України в митному режимі експорту, вказана у митних деклараціях, по яким в двох попередніх календарних роках відповідно

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Кудін Денис Ігорович**
Сертифікат 4FD4BFDE9E1BAF3A0400000575000008FDE0000
Дійсний з 25.11.2021 16:52:59 по 25.11.2023 16:52:59

Мінекономіки

4431-05/39 від 28.11.2022 12:13

до законодавства було завершено здійснення валютного нагляду банками України, що обслуговують такого платника податку.

Положеннями проекту Закону 8166-1, для акумулювання сум грошового забезпечення, передбачається відкриття в установленому порядку в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, рахунків зі спеціальним режимом використання. Умови відкриття таких рахунків мають передбачати порядок перерахунку коштів з рахунку для виплати суми пені, яка може бути нарахована у випадку порушення граничних строків розрахунків за операціями з експорту товарів та повернення цих коштів (їх частини) з цього рахунку суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності якщо це не призведе до від'ємного значення показника Σ Ліміт.

Зазначені положення проекту Закону 8166-1 потребують доопрацювання в частині чіткого визначення виду банківського рахунку відповідно до положень статті 7 Закону України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” та положень статті 63 Закону України “Про платіжні послуги”, який вводиться в дію з 01.12.2022 (Закон України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні” втрачає чинність).

Крім цього, з огляду на положення пункту 9 розділу XXI Митного кодексу України, відповідно до якого зміни до цього Кодексу можуть вноситися виключно законами про внесення змін до Митного кодексу України, порушені у проекті Закону 8166-1 питання доцільно врегулювати шляхом внесення двох окремих законопроектів.

Слід зазначити, що Протокол про вступ України до СОТ (пункт 240 Звіту Робочої групи), ратифікований Законом України від 10.04.2008 № 250-VI, містить обов'язкові до виконання зобов'язання України стосовно того, що з дати вступу до СОТ Україна не буде застосовувати будь-яких обов'язкових мінімальних експортних цін.

Крім того, відповідно до статті VIII Генеральної угоди про тарифи й торгівлю 1994 року (далі – ГАТТ 1994) її положення поширюються на збори, платежі, формальності та вимоги, які встановлюються у зв'язку з експортом, зокрема й ті, які стосуються валютного контролю.

Водночас Апеляційний орган СОТ у справі “Аргентина – заходи, що впливають на імпорту товарів” дійшов висновку, що формальності та вимоги, як вони визначені у статті VIII ГАТТ 1994, можуть бути визнані такими, що не узгоджуються із положеннями статті XI ГАТТ 1994, якщо вони мають обмежувальний ефект.

У цьому контексті слід зазначити, що проектом Закону 8166-1 передбачено, що експорт товарів, визначених Кабінетом Міністрів України, здійснюється за умови, що митна вартість, зазначена в митній декларації, не перевищує суму Σ Ліміт, а митний орган відмовляє у прийнятті митної декларації у разі невиконання цієї вимоги.

Також варто зазначити, що відповідно до Статті 76 “Законодавство та процедури” Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом Сторони домовились, що їхнє відповідне торговельне та митне законодавство принципово має бути стабільним та всеохоплювальним та, що положення і процедури мають бути пропорційними, прозорими, передбачуваними, недискримінаційними, об’єктивними й мають застосовуватися уніфіковано та ефективно. Слід зазначити, що запропонована у проекті Закону № 8166-1 система запровадження режиму експортного забезпечення може трактуватись Стороною ЄС як захід еквівалентної дії, який, у свою чергу, може розцінюватись як додатковий бар’єр щодо експорту товарів на підставі Статті 35 “Обмеження експорту або імпорту” Угоди про асоціацію.

Крім того, Статтею 33 “Збори та інші платежі” Угоди передбачено, що кожна Сторона забезпечує, відповідно до Статті VIII ГАТТ 1994 та її приміток щодо тлумачення, щоб всі збори й платежі будь-якого характеру, крім мита або інших заходів, зазначених у Статті 27 цієї Угоди, що справляються у разі імпорту або експорту товарів або у зв’язку з таким імпортом або експортом, обмежувалися сумою приблизної вартості наданих послуг та не становили непрямий захист національних товарів або оподаткування імпорту або експорту з фіскальною метою. Тому внесення змін до Статті 66 “Порядок визначення митної вартості товарів, що вивозяться за межі митної території України” Митного кодексу України, що передбачає можливість встановлення рішенням Уряду мінімальних експортних цін та впровадження самого механізму можуть розглядатись як адміністративні заходи еквівалентної дії, які обмежують експорт товарів.

Ураховуючи вищезазначене, питання потребує проведення експертних консультацій зі Стороною ЄС з метою надання вичерпних роз’яснень щодо механізмів, які пропонується застосувати відповідно до законопроекту.

Привертаємо увагу, що наближення українського законодавства до законодавства ЄС у митній сфері відбувається за принципом “best endeavour basis”, що передбачає інкорпорацію та імплементацію на постійній основі відповідних положень законодавства ЄС у максимально можливому обсязі та там, де це практично можливо, для досягнення цілей, встановлених у Статті 76 Угоди про асоціацію.

При цьому зазначаємо, що методи визначення митної вартості товарів передбачено Статтею 70 та Статтею 74 Розділу II “Фактори, на основі яких застосовуються ввізне або вивізне мито і вживаються інші заходи щодо торгівлі товарами” Митного кодексу ЄС (Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 952/2013 від 9 жовтня 2013 року), зокрема, умови виникнення митного боргу внаслідок недотримання вимог визначено Статтею 79 Розділу III “Митний борг і гарантії”.

Також, згідно зі статтею 14 Закону України “Про ціни і ціноутворення” (далі – Закон про ціни) під час проведення експортних (імпортних) операцій у розрахунках з іноземними суб’єктами господарювання застосовуються контрактні (зовнішньоторговельні) ціни, що формуються відповідно до цін і умов світового ринку. Міждержавний обмін товарами здійснюється за цінами, визначеними відповідно до міжнародних договорів України, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України.

Таким чином, запропоновані проектом Закону 8166-1 зміни до Митного кодексу України та Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність” щодо запровадження режиму експортного забезпечення, який передбачатиме визначення Кабінетом Міністрів України конкретного переліку товарів та мінімальних експортних цін на окремі товари, не узгоджуються також і з положеннями Закону про ціни.

Враховуючи викладене, проект Закону не може бути підтриманий Мінекономіки у запропонованій редакції.

Виконувач обов’язків
Міністра економіки України

Денис КУДІН

_____ 2022р.